

ДЕРЖАВНА УСТАНОВА «ДЕРЖАВНИЙ ІНСТИТУТ СІМЕЙНОЇ ТА МОЛОДІЖНОЇ ПОЛІТИКИ»
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА: КРАЩІ ПРАКТИКИ І ПРОЕКТИ

Випуск 3

Вид-во ЖДУ ім. І. Франка
Житомир
2020

Свідоцтво Державної реєстраційної служби України
КВ №23548-13388Р від 22.06.2018 р.
Навчальне, науково-популярне видання

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор: доктор педагогічних наук, доцент **Надія Павлик**
Відповідальний редактор: кандидат філологічних наук **Катерина Марчук**
Відповідальний секретар: **Вікторія Безсмертна**

Н 58

Неформальна освіта: кращі практики і проекти : журнал / [за ред. Н.П. Павлик]. – Житомир : Вид-во Житомирського держ. ун-ту імені І. Франка, 2020. – Вип. 3. – 56 с.

Неформальна освіта: кращі практики і проекти – видання, започатковане кафедрою соціальних технологій Житомирського державного університету імені Івана Франка у співпраці з ДУ «Державний інститут сімейної та молодіжної політики» у 2017 році (періодичність видання – раз на рік). Журнал спрямований на поширення ідей неформального навчання молоді, обмін досвідом додаткової соціальної освіти, можливість популяризувати неформальну освіту як основу розвитку громадянського суспільства в Україні. Це – збірник ідей та досвіду, що буде важливим для впровадження провайдером неформальної освіти, соціальним працівникам, тренерам, андрагогам та іншим небайдужим громадянам, які прагнуть змінити громаду та світ.

Запрошуємо до публікації ваших ідей і досвіду в черговому виданні журналу. Додаткова інформація – за адресою: non.formal.cataloge@gmail.com.

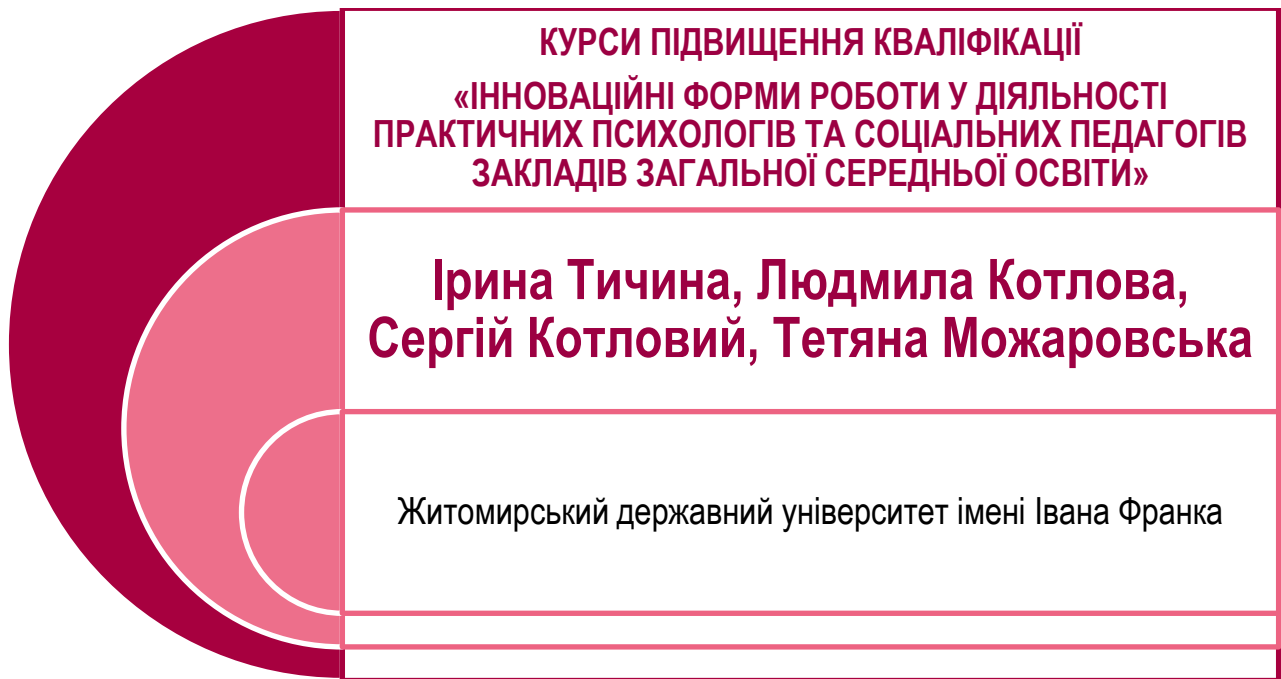
Ідея та впорядкування: Надія Павлик
Обкладинка: Ірина Лисенко
Макетування: Надія Павлик
Коректор: Катерина Марчук

© Житомирський державний університет імені Івана Франка
© Державна установа «Державний інститут сімейної та молодіжної політики»
© Автори статей

УДК 378:37.013.42(51)
Н 58

ЗМІСТ

Час дитинства: гуманістичний вимір	Наталія Сейко	4
Антибулінгова майстерня для підлітків: профілактика булінгу в учнівському середовищі	Лілія Соколюк	7
Долаємо комунікаційні бар'єри (у рамках дисципліни «Світові моделі та стандарти підготовки фахівців соціальної сфери»)	Світлана Коляденко, Світлана Ситняківська	11
Особливості готовності педагогів закладів дошкільної освіти працювати в інклюзивному просторі	Алла Пургіна	14
Інформаційно-адвокаційна кампанія «#МолодіНеПо»	Вікторія Безсмертна	17
Корекційно-розвивальна програма «Я серед інших»	Алла Поліщук	20
Культура, освіта і наука в сімейній політиці України: XX Міжнародний «Тиждень освіти дорослих» в Україні	Сергій Болтівець	24
Курси підвищення кваліфікації «Інноваційні форми роботи у діяльності практичних психологів та соціальних педагогів закладів загальної середньої освіти» при Житомирському державному університеті імені Івана Франка	Ірина Тичина, Людмила Котлова, Сергій Котловий, Тетяна Можаровська	27
Майстерня сільських ініціатив	Наталія Стребіж	30
Обласний конкурс студентських та учнівських наукових робіт із гендерної тематики «Сім'я від А до Я»	Наталія Коляда, Оксана Кравченко, Катерина Чупіна	33
Практика проведення днів молодіжних досліджень в рамках XX Міжнародного «Тижня освіти дорослих» в Україні	Олена Галушко	36
PRO-дівчат	Ірина Кобзєва, Інна Безверха	39
Створення мирного середовища навколо себе	Тетяна Бовсуновська	43
ТвориТи громади без насильства: безпека вдома та на вулиці	Олена Остапчук, Наталія Тарасенко	45
Фахові майстерні «Випускники – студентам»	Надія Павлик	49
Фестиваль творчості «Рівні між собою ми. Будемо разом я і ти»	Наталія Коляда, Оксана Кравченко, Ірина Албул, Галина Бондаренко, Алла Войтовська	52
Інформація про авторок і авторів		55

Розвиток особистості нерозривно пов'язаний із її професійним становленням і характеризується поступовим зростанням рівня суб'єктної активності та здатності до свідомої саморегуляції, що визначає ступінь особистісного самоздійснення у різноманітних сферах життя.

Згідно постанови Кабінету Міністрів України № 800 про «Порядок підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників» (від 21 серпня 2019 року), що набула чинності з 1 січня 2020 року, практичні психологи та соціальні педагоги закладів загальної середньої освіти щороку мають проходити курси підвищення кваліфікації тривалістю не менше 30 годин (або 1 кредит ЄКТС) за накопичувальною системою.

Працівники соціально-психологічної служби закладів загальної середньої освіти (практичні психологи, соціальні педагоги) мають володіти інноваційними та інтерактивними методами й техніками і застосовувати їх у роботі з дітьми, батьками, педагогічним колективом школи.

З огляду на актуальність заявленої проблеми, на соціально-психологічному факультеті Житомирського державного університету з 1 січня 2020 року розроблено освітню програму курсів підвищення кваліфікації за спеціальностями 053 Психологія та 231 Соціальна робота.

Учасники: 1) практичні психологи та соціальні педагоги закладів загальної середньої освіти м. Житомира та Житомирської області з різним стажем професійної діяльності, віком від 24 до 60 років; 2) викладачі університету (професор Сейко Наталія Андріївна; доцент Коломієць Тетяна Володимирівна; доцент Мазяр Олег Васильович); 3) розробники освітньої програми та організатори курсів підвищення кваліфікації (декан соціально-психологічного факультету, доцент Тичина Ірина Миколаївна, доцент кафедри психології розвитку та консультування Котлова Людмила Олександрівна, доцент

кафедри соціальних технологій Котловий Сергій Анатолійович, старший викладач кафедри психології розвитку та консультування Мажаровська Тетяна Вікторівна.

Мета проекту:

удосконалення методичного та практичного рівня професійної компетентності практичних психологів та соціальних педагогів відповідно до державної політики у галузі освіти та забезпечення якості освіти.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться / набуватимуться:

- Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- Опанування новітніми психологічними технологіями в роботі з дітьми.
- Здатність удосконалювати й розвивати професійний, інтелектуальний і культурний рівні.
- Здатність до критичного мислення, аналізу та синтезу.
- Здатність до впровадження методів і технологій інноваційного практикування та управління в системі роботи практичного психолога та соціального педагога.
- Здатність до критичного оцінювання соціальних наслідків політики у сфері прав людини, соціальної інклюзії та сталого розвитку суспільства, ініціювання пропозицій і рекомендацій стосовно удосконалення нормативно-правового забезпечення роботи соціально-психологічної служби закладу.
- Здатність сприяти набуванню й удосконаленню фахівцями та нефахівцями спеціальних знань і навичок у сфері психології та соціальної роботи.

ЗНАЧУЩІ РЕЗУЛЬТАТИ ПРОЕКТУ

- Демонструвати уміння креативно вирішувати проблеми та приймати інноваційні рішення, мислити та творчо підходити до формування принципово нових ідей.
- Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язання професійних завдань, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між подіями та явищами.
- Ідентифікувати, формулювати і розв'язувати завдання у сфері соціально-психологічної роботи, інтегрувати теоретичні знання та практичний досвід.
- Демонструвати уміння надавати кваліфіковану соціально-психологічну допомогу клієнтам на основі засвоєних теоретичних знань та сформованих практичних навичок і умінь.

Форма підвищення кваліфікації – інституційна. Програма курсів підвищення кваліфікації передбачає застосування різних форм роботи з учасниками:

Словесні – лекція, бесіда, дискусія, обговорення, круглий стіл, мозковий штурм.

Практичні – ситуаційно-ділові ігри, рольові ігри, презентація соціальних проектів, метод аналізу проблемних ситуацій, стилів поведінки.

Рефлексивні – самопізнання, саморегуляція, самореалізація, методи аналізу та прийняття рішень.

№ з/п	Тема заняття
1.	Оцінка та прогнозування розвитку особистості, яка належить до групи ризику, як умова ефективної психологічної допомоги
2.	Використання сучасних психотехнологій у наданні соціально-психологічної допомоги традиційним та актуальним групам ризику
3.	Розробка програми надання соціально-психологічної допомоги для різних груп ризику
4.	Незбалансована психічна суперечність: від феномену до поняття
5.	Природа людської емоції: психофізіологічна інверсія
6.	Структура емоційної сфери: математика амбівалентності
7.	Функції неформальної освіти у процесі професійної підготовки соціальних педагогів та психологів
8.	Сутність та основні принципи фандрайзингової діяльності
9.	Благодійність як історичне підґрунтя фандрайзингу в соціально-психологічній сфері
10.	Основні правила успішного фандрайзингу в діяльності соціального працівника та психолога
11.	Підготовка соціальних проектів та участь у грантових програмах
12.	Сучасні інноваційні технології у соціальній сфері: види, принципи використання
13.	Науково-практичний семінар «Актуальні проблеми та перспективи в роботі практичного психолога та соціального педагога».
14.	Круглий стіл «Обмін досвідом науково-практичної діяльності практичного психолога та соціального педагога»

За результатами рефлексії практичних психологів та соціальних педагогів найефективнішими формами роботи виявились: практична взаємодія на занятті, робота у тренінговому форматі з можливістю набуття практичних навичок взаємодії психолога / соціального педагога з клієнтами (учнями, батьками, вчителями, адміністрацією навчального закладу), семінар-практикум, майстер-класи.

Рекомендацією для удосконалення роботи курсів визначено збільшення кількості практичних занять, вправ та технік з метою їх подальшого застосування у професійній діяльності психолога та соціального педагога.

